

Nem akarok semmi lenni! (Hiroshimai gyermek)

Mit várnak tőlünk a gyermekek?

Békés világot háború nélkül. Békés világot éhség és nyomor nélkül. Szeretetet és meghittséget a családban. Olyan apát és anyát, aki játszik velük — akinek ideje van számukra — aki nevet és nem ideges. Azt, hogy ne legyenek egykék. Saját asztalt, széket, ágyat és szekrényt. Nemcsak autótutakat, de sétákat is. Igazán gyerekeknek való tévéműsort. Könnyvespolcot az egész világból való könyvekkel. Úvegezett, napos iskolákat, sok színnel és játszóterekkel. Fantáziával és humorral rendelkező, modern szellemű tanítókat. Bizalmat és szabadságot. Igazságos büntetéseket. Problémáik megvitatását. Barátokat és védelmezőket. Állatokat, fákat, virágokat az életükbe. Boldog gyermekkort.

Jella Lepman: Kinder sehen unsere Welt.

Írások és rajzok 35 országból. Ullstein kiadó 1971.

SZEMLE A MAI FIATALOK KÖZÖTT

A mai fiatalokról alkotott vélemények éppen olyan szélsőségesek, mint ez a fiatalság maga. Egyesek elkeseredetten szidják őket, mások romantikus lelkesedéssel helyeselnék, sőt szentimentális büntudattal akarják (elvben!) átengedni nekik a helyet. Egyik sem valami termékeny magatartás. Eleve elfoglalt álláspontok helyett sokkal több, alaposabb ismeretre volna szükségünk róluk. Ezért próbálunk itt tények és saját nyilatkozataik alapján bemutatni egy-két mai ifjúsági áramlatot, azon a téren, amely bennünket különösen érdekel: vallási keresésükben.

Sokat hallunk manapság az amerikai „Jézus-mozgalomról”, „Jézus-forradalomról”. (Ha Európában születik, talán Jézus-reneszánsznak hívnák.) Már öt éve tartja magát, sőt egyre terjed. (Adataink főforrása a „Time” c. folyóirat 1971. jún. 21-i nagy cikke.)

A rengeteg kisebb-nagyobb ágat lehetetlen számszerűen felmérni. Legnagyobb csoportjaik: a „Jesus people”, más néven (nagy expanzivitásukról) „utcai keresztények”: Chicagóban pl. 10 000 fiatal vonult fel, ezt kiáltozva: „Chicago rendőrei, szeretünk benneteket! — Jézus szeret benneteket!” Őres ládába hordták össze kábitőszereiket és átadták a rendőrségnek. Központjuk Hollywood, ahol Duane Pederson filmszöveg adja ki legnagyobb újságjukat (Hollywood Free Paper), több mint 400 000, — újabb adatok szerint áll. már egymillió példányban. Egyik vezérük különben kijelentette: „Az újságok 'Jézus-népnek' hívnak, de mi azt mondjuk: keresztények vagyunk.” — A „Straight people” (Tömörkény „röndös népek”-nek mondaná) evangélikus eredetű, főleg az egyetemeken és ifjúsági mozgalmakban tevékenykedik. Ők vannak a legtöbben. A katolikusok közül kikerült pünkösdisták (kb. 10 — 30 000 között) szigorú életstílust egyesítenek extatikus vallási élményekkel („nyelveken beszézés”, vö. 1 Kor 14). A „Campus Crusade” (= egyetemi kereszteshadjárat) „határ-Időnaplója” így fest: „Az Egyesült Államokban mindenhová eljuttatjuk Jézus Krisztus evangéliumát: 1976. Ugyanígy az egész világra: 1980. Persze ha az Úr azt kívánja,

hogy egy cseppet lassabban dolgozzunk, hát O. K." 1972-ben 100 000-es létszámú nemzetközi evangelizációs ifjúsági kongresszust terveznek. A „Children of God” (Isten gyermekei) az izraeli kibuzzimokra emlékeztető kolóniákban élnek (ma már 65 van a világ különböző részein). Európai munkájukat Amsterdamban a hajléktalanok menhelyén kezdték. A felsorolást még hosszan folytathatnánk. A mozgalom átcsap minden társadalmi rétegen, minden vallási közösségen.

Melyek vallásosságuk fő jellemzői? Mindenekelőtt kétségtelen, hogy nagy többségüknek Jézus Krisztus nemcsak „nagyszerű haver”, vagy a testvériség mártírja, nemcsak „nagy ember”, „Superstar”, hanem természetfölötti lény, csodatévő, Isten, sorsuk irányítója, de főleg: személyes jóbarát. „Tegnap azt hittem, hogy Jézus Krisztus élt — valamikor. Ma tudom, hogy Jézus él. Ma. Itt van!” A Bibliát isteni kinyilatkoztatásnak tartják, állandóan a zsebükben hordják és olvasgatják, egyénileg és közösen egyaránt, sőt a mozgalom „beltagjai” naponta több órán át tanulmányozzák. Komoly veszély itt literalizmusuk: mindent szószertint értenek, különböztetés nélkül. A Jézussal való ismerkedés eredménye a „megtérés”, nem egyszer hirtelen, drámai módon. Sokaknál ezt a „megkeresztelkedés” követi (alámerüléssel). Új életükben nem ismernek kábítószert, alkoholt (sokan nikotint sem), erkölcstelenséget. Tudnunk kell, hogy a mozgalom sok híve kerül ki a kábítószerek korábbi hajótöröttjeiből. Innen az első pillanatra furcsán ható jelszó: „Jézus a legjobb trip” (a szó első jelentése „kirándulás”, ma a kábítószerek kiváltotta elragadtatott állapotot jelenti). „Részegedjete meg Jézustól!” Mások sívár otthonélményükből menekülnek ide: „A fiúk tekintélyt, szeretetet és megértést keresnek — mindazt, ami otthon hiányzik. Jézus az nekik, ami az apjuk nem tudott lenni.” Gyanakvásuk nem egyszer csak lassan oldódik: „Fél évre volt szükségem, míg elhittem, hogy ezek az emberek valóban szeretnek engem. Nem a két szép szememért, hanem önmagamért.” Nem elgondolkodtató-e annak a negyvenéves michigani egyetemi tanárnak a kijelentése, akivel a pünkösdista közösség „szokatlan” szeretete éreztette meg először, hogy Krisztus több elvont, távoli, történelmi valóságnál: „Nagyon kevesen élnek úgy, mintha csakugyan lenne egy Isten, aki elküldte egyetlen fiát, hogy emberré legyen.”

Erzelmi telítettség, friss öröm és lelkesedés jellemzi őket. „Reggel, amikor felébredek, eláraszt az öröm, mert Jézusnak szolgálhatok. És ezt az örömet tapasztalom nap mint nap mindnyájunkban.” Van aki a telefonhívásra „helló” helyett ezzel veszi fel a kagylót: „Jézus szeret téged!” Ima-összejöveteleik könnyen csapnak át a vallásos extázis jelenségeibe. Az imát nagyon komolyan veszik: nemcsak beszélnek Jézusról, hanem elsősorban Vele beszélgetnek.

Dinamikájuk, apostoli buzgalmuk túlradó. Egyesek kiürítik a porno-boltokat és vallásos irodalommal helyettesítik könyveiket. Ismeretlenekhez csatlakoznak az utcán, bankártól a bevásárló háziasszonyig, hogy „tanúskodjanak” Jézusról. „Semmibe se kerül, csak az életedbe!” (Mielőtt kiejtenénk a „nai-

vitás" szót, jusson eszünkbe pl. Néri Fülöp, amint odafordul a mellette állóhoz: „Testvérem, mikor kezdjük már szeretni Krisztust?") Míg egyikük egy összejövetelen beszél, a többi félhangosan imádkozik a háttérben a sikerért. Van már „keresztény kávéház”, sőt Hollywoodban éjszakai klub is: alkoholmentes italok, Jézus-énekek, és a műsor szüneteiben tanúságtételek. Beat-zenéjű és vallásos szövegű saját „hit song”-jaik vannak. Két operájuk: „Jesus Christ Superstar” és „Godspell” (a Máté-ev. alapján) szenvedélyes vitákat keltve járja a világot. Az előzőnek koppenhágai bemutatója előtt pl. egy keresztény ifj. egyesület röplapokat szórt a közönség köré, amelyek szerint ez a rock-opera Krisztus újbóli elárulása, csak ezúttal nem 30 ezüstért, hanem jelentősen többért . . . (A tudósító szerény kommentárja szerint nem lett volna-e jobb bibliákat tartalmazó polcot állítani az előcsarnokba?) Jellegzetes üdvözlésük az ég felé emelt mutatóujj: Jézus az „egyetlen út” az üdvösségre. A megtért hippik többnyire megtartják külsejüket: hosszú haj, szakáll, tarka ruházat. (Mások viszont, annak jeléül, hogy szakítottak régi életmódjukkal, megnyíratkoznak és normálisan öltözködnek.) Nemcsak a nyakukban lóg nagy kereszt (béketüntetéskor néha még a vállukon is hordanak, fából), hanem az ingükre festik, a gombjaikon hordják Jézus képét. Vannak Jézus-karórák, Jézus-melltűk, Jézus-autóplakettek, stb. És még sok apróságot felhozhatnánk, amelyek az ízléstelenségbe át-átcsapó divathullámról tanúskodnak. Ezért aztán sokan nem is látnak bele mélyebben, hanem idegenkedve elutasítják az egészet. Igen: minden árhullám iszapot és szemetet is sodor magával. De vize élő víz.

Megvan bennük, mint a mai ifjúságban általában, a társadalmi igazságság követelő igénye, a világ nyomorultjaiért érzett felelősség, az antimilitarizmus. De legalábbis jelenlegi szakaszában a mozgalom semmiképpen sem politikai jellegű: vallási és erkölcsi megújódást céloz. Megvan az ökumenizmus, vagy inkább az egyházak iránti nemtörődömség. De megesik, hogy a legádázabb hitviták korára emlékeztető szenvedéllyel (csak persze jóval gyengébb teológiai alappal) támadják főleg „Rómát”. Az is érthető, hogy a hivatalos egyházak általában eléggé rezerváltak velük szemben.

A mozgalom már átcsapott Európára is. Mindenekelőtt természetesen az angolszász-germán országokra: Nyugatnémetország, Anglia, Svájc, Skandinávia. (L. Wilfried Kroll, Hrg.: Jesus-Generation — auch in Europa? AUSAAT Verlag, Wuppertal, 1972.) Glastonburyban (délangliai falu) 1971 nyarán 7000 fiatal tartott egyhetes fesztivált. A „Jézus-sátorban” egy kis, főleg anglikánokból álló önkéntes közösség éjjel-nappal rendelkezésére állt azoknak, akik fölkeresték őket. „Meghallgatni és szolgálni vagyunk itt.” A hét végén kerek ezer fiatal maradt ott, hogy folytassa a közös életet. Berlinben három, a kábítószerektől megszabadult fiatal lány lett a mozgalom megalapítója. Az „One Way” teaszoba mindenkit szívesen lát vendégül. Hasonló című újságjuk példányszáma 10 000-ról csakhamar 30 000-re szökkent fel. Vezetőjük,

Volkhard Spitzer lelkész azt vallja, hogy stílusuk nem olyan rajongó és emocionális, mint az amerikaiaké, de eszméik és céljaiuk rokonok. Németország, Svájc különböző városaiban kávéházak, klubhelyiségek, sőt önálló otthonok jelzik a mozgalom terjeszkedését. Különböző nyugatnémet városok középiskoláiban kis imaközösségek alakulnak, komoly programmal. — Akik a Jézus-fiatallokkal találkoznak, azokat mindig újból két dolog ragadja meg: boldog gyermekekre emlékeztető sugárzó vidámságuk, és az, hogy mindenki számára korlátlanul van idejük, energiájuk, odaadásuk. — Egy résztvevő írt nekünk az „Operation Mobilisation” nevű, szintén amerikai eredetű mozgalomról. Mikor a Bibliában azt olvasták: „Menjetek és hirdessétek az evangéliumot az egész világon”, útnak indultak, előbb Mexikóba, majd Európába. Ma Európa különböző országaiban kb. 3000 tagjuk van. Kongresszusokat rendeznek, kis kommunákban élnek, jellegzetesen elkeresztelt házaikban (Happy Way, New Life) és toborozzák kortársaikat. Életmódjuk szigorú, nem isznak, nem dohányoznak, tisztán élnek. A Bibliát ők is szó szerint értelmezik. Kiadványaik sötétben egyházellenesek.

A Jézus-fiatalok európai irodalma szemlélatomást gyarapszik. Igen ízléses külsője változtatások jelentek meg németül újszövetségi idézetekből, apokrif forrásokkal és egybekkel megtoldva.

Idézzük végül néhány felelős egyházi vezető véleményét róluk:

Kurt Scharf berlini ev. püspök: Úgy vagyok ezzel a mozgalommal, mint Pál apostol a filippiai egyházközösség irányzataival. Azt mondta: nem az számít, milyen indokokból hirdeti valaki Krisztust vagy hivatkozik rá, az a döntő, hogy Krisztust hirdetik (Fil 1, 18). Erősen kellene keresnünk velük az érintkezést, gondunkba kellene venni őket, hogy bizonyos határjelenségeket, amelyeket aggasztónak és károsnak tartok, közösen megszüntessünk. A mozgalom formái változni fognak, változniuk kell. De a magva maradjon meg. Nekünk, az Egyháznak meg kell hagynunk szabadságukat, de mégis szerető gonddal kell kísérnünk őket.

Döpfner bíboros, müncheni érsek: Nem kell-e gondolkodóba ejteni annak, hogy Jézus Krisztust kereső fiatal emberek a nagy keresztény közösségen kívül ütnék tanyát? Számunkra ez lelkiismereti kérdéssé válik: olyan fáradt lett kereszténységünk, hogy már a keresőnek sem vonzó? Talán mégis túlságosan gyakran kötöttünk kompromisszumot Krisztus és a jóllakott jóléti polgár között, és így elhomályosodott Jézus üzenetének világító ereje.

Heinrich Tenhumberg münsteri püspök: Az egyházat kritizáló mozzanatok sok vallásos mozgalomban megvannak, az Egyházon belül is. Elvileg üdvözlőnk kell őket. Némelyik kijelentés, amely ezekben a csoportokban az egyházak jelenlegi formája és egyházi tisztségviselők viselkedése ellen elhangzik, benyomásom szerint nem más, mint negatívum formulázott szerelmi vallomás az Egyház iránt.

Hans Otto Wölber hamburgi ev. püspök: Azt hiszem, szeretnünk kell — kritikus nyíltsággal — valamit, ami annyira a Biblián alapul és annyira számol Jézus Krisztus valóságával. Amikor valami szokatlan dolog történik, akkor mindig újra át kell gondolnunk addig alkalmazott mértékeinket. (A fentiekre nézve I. Kroll I. m.)

Daniélou bíboros (Figaro, 1972. ápr. 1.): E mozgalom Jézusa nem egy bizonyos politikai kereszténység szekularizált Jézusa. Vallásos alak marad és megőrzi a szakrális elemet, még ha nem is a hit Jézusa. A fiatalokban jelenleg a kollektív vallásos kifejeződés szüksége él. Különböen ha valaki először az ember Jézussal találkozik,

azután lassan-lassan fölfedezi misztériumát, mint ahogy a „Godspell”-ben és a „Jesus Christ Superstar”-ban történik, az végre is ugyanaz, mint amit az apostolok csináltak. — Ha „keresztény erkölcsön” a szív és a szellem emberi értékeit értjük, úgy, amint a kereszténység felfogja őket, akkor azt gondolom, hogy a „Jézus-forradalom”, a maga lázadásával a mai társadalomban folyó elsilányításuk ellen, újra fölfedezi ezeket. Az egyházak szerepe az, hogy érvényes és értékes tájékozódást nyújtson ezeknek az irányzatoknak. Párbeszédnek kell létrejönnie, és ehhez két résztvevőre van szükség.

Roger Schutz, Taizé (Le Monde, 1972. jan. 20.): A mai fiatalok között roppant különböző törekvések figyelhetők meg. De azért van néhány uralkodó: elszánt elkötelezés az ember-áldozata emberért, az egymással való közlekedés keresése, ami a keresztény számára közösség-kereséssé alakul. A fiatal keresztények akarják ezt a közösséget, emberrel is, Krisztussal is, de merev keretek nélkül. Még csak nem is ellenségesek az egyházi intézményekkel szemben, mint elődeik 1950-1965 között: különbözőek, nem veszik többé számításba őket. Bizalmukat mindenekelőtt személyekbe vetik.

VI. Pál pápa (1972. jan. 12-i ált. kihallgatás: a mai ember hitének útja). (A nagy megtérők: Nikodémus, Sz. Pál, Agoston, Papini példájának felidézése után így folytatta:) A felsorolás kiegészítéséül — természetesen a kritikus ítélet szabadságával — emlékezzünk azokra a fiatal „hippi”-re, akik ütött-kopott ruhájukra nagy betűkkel ráírják: „I love Jesus”, szeretem Jézust. Sznobizmus, dilettantizmus? Ki tudja! Hadd reméljük, hogy nem! Egyet mindenesetre megmutat: hogy a vallási probléma döntő megoldása felé való tájékozódás ma szokatlan, rögtönzött, bizarr és leplezett formákban is végbemehet, éspedig az ifjúságon át vezető úton. Hogyan ismerhetik meg ezek a fiatalok Krisztust? Úgy, mint akkor virágvasárnap? Reméljük; mert tudjuk, hogy ő közöttük van, legkomolyabbjaik és legbátrabbjaik között, és egyik-másik, mintegy nyíltól találva, meghallhatja hívását, s nyomban továbbadja barátainak: „Megtaláltuk a Messiást” (Jn 1, 41). Adja Isten!

+

A Szolgálat 12. sz.-ban már említés történt a Focolarini-hoz tartozó „Gen”-Ifjúságról. Programjuk a következőképpen hangzik (Gen-Manifest, 3. Aufl. 1969. Neue Stadt, München):

Ideálunk: Isten.

Minden népfaj és nemzet ifjúsága barátunk; Krisztussal találkozunk bennük.

Kétszeres szeretettel válaszolunk ott, ahol nem fogadnak el minket.

Istent akarjuk a világba vinni életünkkel, dalainkkal, írásainkkal, minden eszközzel, hogy így egy jobb társadalmat építsünk fel.

Szívesen vállalunk fájdalmat és nehézségeket, hogy elérjük nemzedékünk egységét az egész világon.

Élünk, dolgozunk és imádkozunk minden elszakadt keresztény újraegyesüléséért.

Utánozni akarjuk Máriát, az első keresztény nőt, hitében és szolgálat-készségében.

Családunk az Egyház, és pásztoraival együtt járjuk az utat.

Harcolunk a békéért és minden nép igazi közösségéért a világon.

Elindítjuk környezetünkben, a világ minden Gen-jének segítségével, a békés „Gen-forradalmat”.

Szeretnénk, ha az első keresztényekkel mi is elmondhatnánk: „Csak tegnap születünk, de már benépesítettük az egész világot.”

Az első lépés itt is a határozott egyéni „megtérés”, — de minden látványosság nélkül. „A mai világ beteg, betegségének neve materializmus: tulajdon, kényelem, igazságtalanul elosztott gazdagság. Segítenünk kell meg-

gyógyítani." Tehát: odaadni mindent, ami fölösleges, vagyis nem okvetlenül szükséges, „és pedig az életkorunkra jellemző nagylelkűséggel", azoknak, akik nélkülöznek, tehát joguk van rá. „Ennek a világnak tényeket kell látnia. Mindig tények voltak a legmeggyőzőbb érvek." És aztán továbbadni másoknak a szeretet tüzeit és a közösség örömét — étellel, tettekkel. „Gondjaik vannak? Finom érzékkel mellettük állunk. Nehéz a dolguk? Megosztjuk a terhet. Játszani akarnak? Velük játszunk. Lelkesednek a zenéért? Mi is. Ki akarnak rándulni? Velük megyünk. Tanulniok kell? Segítünk. Egyszóval: szeretünk. Mindig szeretünk, akkor is, ha áldozatba kerül. Jellemzően írta valaki róluk az első találkozás után: „Az a különös meleg szeretet árad belőlük, amivel a nyugatiak nem kényeztetik el az embereket." A szóra, annak magyarázására, miből fakad a szeretetnek ez az ereje, csak a végén kerül sor.

Itt is megvan a társadalmi reform igénye, — de az evangélium legmeghittebb akcentusával. Megvan az öröm és az optimizmus, — de nem térnek ki a szenvedés elől sem. „Mi nem szélkakasok vagyunk, hanem keresztyének. Jézus a kereszten függ? — Én is oda akarok kerülni. A keresztnél másik oldala még szabad!" És minden nyitottsága mellett is ez a program teljesen és tudatosan egyházas tud maradni. Az ő vezérkönyvük is a Biblia, de értelmezésében a tanítóhivatalra támaszkodnak.

A nagy példakép: Jézus mellett ott áll „nagy nővérük", Mária, a „nagyformátumú ember, aki életünk minden szakaszában mondani tud nekünk valamit." Ő az, aki már egész fiatalon teljesen Isten rendelkezésére bocsátja magát. Ő az, aki Isten váratlan, meglepő üzenetére is feltétlen igennel válaszol. Szeretete egyszerű és konkrét: a nagy kitüntetés után első dolga, hogy „siet" rokonához segíteni. Nem bánja, hogy fiával és fiáért az istállóba, a számkivetésbe kerül, a magány lesz osztályrésze. És végig együtt halad vele — egészen a keresztségig, a tökéletes hit és tökéletes kifosztottság beteljesedéséig. Örök mintája a nagylelkű szeretetnek, amely mindent odaad.

Ez a fiatalság tehát igazolja, hogy nem mindegyik fiatal gondolkodása összeegyeztethetetlen az egyházi keretekkel és struktúrákkal. Hiányzik talán belőlük a kritikai szellem? — Kis folyóiratukban (1970/1) Tamás, Münsterből, fölveti a kérdést: mi legyen a keresztyén fiatal magatartása a hivatalos Egyházzal, a benne tapasztalt hibákkal szemben. Hadd idézzük szó szerinti a berlini team választát. (Bár felnőttekben lenne ennyi érett bölcsesség!)

Biztos, hogy nehéz szolidaritást vállalni a hivatalos egyházzal, ha döntései nem érnek a fejünkbe, túlságosan tekintélyinek, sőt nem keresztyénynek tünnek. De honét vegye az Egyház irányvonalait? Hiszen Krisztus ma nem mutatja meg nekünk okvetlenül akaratát.

Földi képviselőjére az apostolokat hívta meg, azok utódai a mi egyházi eljáróink. Talán nem annyira a személyüket kellene néznünk, hisz ők is csak emberek, s azért belátásuk korlátozott, hanem emögött az Istent, aki „hivatalos" képviselői által mutatja meg nekünk akaratát. Isten egy „kicsi püspöktől" sem hagyja magát kidirblizni. Ha Őbenne bízunk és ezért követjük a hivatalos egyház olyan döntését is, amely

nem felel meg százszázalékosan Isten akaratának, akkor Ő majd megtalálja az útját, hogyan juttasson el bennünket a 100 %-ig.

Persze egyéni döntésünknek lelkiismeretünk marad a végső fóruma. De milyen gyakran ringatjuk csalódásba magunkat és tesszük kényelmességünket a helyébe! Bizony cseppet sem egyszerű saját vágyainkat és elképzeléseinket megkülönböztetni Isten akaratától, és a legjobb lelkiismeret sem lehet el irányító norma nélkül.

Még egy harmadik oldala is van a dolognak. Krisztus megígérte egyházának a Szentlelket, aki világosságot ad neki Isten akaratának felismerésére. A Szentlélek a szeretet Lelke. Ha már most a laikusok enélkül a szeretet nélkül fordulnak a hivatalos egyház felé, akkor logikus, hogy hiányzik a világossága is a helyes döntéshez.

De nem is a türelmes fejbólintó Jánosok fogják az Egyházat Isten akarata szerint, az emberek igazi javára alakítani. Elkötelezett keresztények Isten, s ebből fakadóan az Egyház iránti szeretetből állást foglalnak a szükséges reformok mellett, és mindig újra kritizálnak is. De ismerik a kereszt realitását is, amely a hivatalos egyház problematikus döntéseiben is megmutatkozhat. A keresztnek ezt az elfogadását azonban semmiképpen sem szabad összetéveszteni kényelmes toleranciával, vagy hamis megadással Isten iránt. Végső soron Krisztus sem a farizeusokról mondott kritikájával váltott meg minket, hanem keresztalálával.

+

Hadd zárjuk egy magyar megnyilatkozással. Általános iskolások fogalmazták meg hittanóráikon az alábbi programot:

1. Krisztus feltámadt és arra hív minket, hogy vele együtt éljünk.
2. A világ és minden ember fejlődésének kezdetén és végén Krisztus áll: Vele dolgozunk, ha valamivel jobbá tesszük magunkat és a világot.
3. Mi, fiatalok, elsősorban a tevékeny szeretet tetteivel akarjuk felülmúlni apánk világát.
4. Keresztény igazságunkat nem vitatkozással, hanem tanúságtevő élettel szolgáljuk.
5. Az élethuzugság betegségét mi nem közönnel, hanem őszinte, átélt hittel gyógyítjuk.
6. Világunknak nem hősi halottakra, hanem a köznapok élő hőseire van szüksége.
7. Világunk nem lehet süllyedő hajó, hiszen Krisztus is fölszállt rá.

S. M.

LELKIPÁSZTORKODÁS AZ ÉRTELMISÉG KÖRÉBEN

(Vitaindító gondolatok a bécsi papi rekollekción)

Előzőleg két megkülönböztetésre hívom fel a figyelmet: 1. Az intellektuálisok és az akadémikusok fogalma nem fedi egymást. Gondolataim összeállításánál az intellektuálisok, akadémikusok és egyetemisták csoportja állt szemem előtt. 2. Lelkipásztorkodásról, nem pedig igehirdetésről és hitoktatásról beszélünk.

A) Vannak alapelvek, amelyek minden lelkipásztorkodásra alkalmazhatók és kell, hogy alkalmazzuk őket. Ilyenek: 1) Alkalmazkodnunk kell azok szellemi alkathoz, színvonalához, akiknek a pasztorálásáról szó van. Ez az alkalmazkodás azonban nem lehet egyirányú. Az egyirányúság annyit jelentene —